

PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W GŁOGOWIE

INSTYTUT HUMANISTYCZNY

SYLABUS / KARTA PRZEDMIOTU

INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE													
Nazwa przedmiotu (modułu)		Innowacje w pracy pedagoga								Kod przedmiotu		F1	
		Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot								Instytut Humanistyczny			
Poziom kształcenia		Studia drugiego stopnia				Profil studiów		praktyczny					
Kierunek studiów		Pedagogika				Specjalność							
Moduł kształcenia		Przedmiotów fakultatywnych				Język wykładowy		polski					
Semestr		IV				Forma zaliczenia		Zaliczenie z oceną					
WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH													
STUDIA STACJONARNE							STUDIA NIESTACJONARNE						
Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium			Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium		
15	ZO4	2					9	ZO4	2				
SUMARYCZNY WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ													
STUDIA STACJONARNE							STUDIA NIESTACJONARNE						
Wykład		15					Wykład		9				
Razem		15					Razem		9				
Praca własna studenta		35					Praca własna studenta		41				
Razem		50					Razem		50				
ECTS		2					ECTS		2				
WYMAGANIA WSTĘPNE													
Podstawowe wiadomości dotyczące komunikacji interpersonalnej, relacji społecznych oraz funkcjonowania człowieka we współczesnym świecie.													
CEL PRZEDMIOTU													
Celem przedmiotu przedstawienie podstawowych pojęć i problematyki z zakresu innowatyki oraz przygotowanie do rozumienia podstawowych zagadnień z tego zakresu, a w konsekwencji umiejętność realizowania innowacyjnych działań w praktyce pedagogicznej tak, aby usprawniały one osiągnięcie celów związanych z nauczaniem i wychowaniem.													
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU													
KOD	OPIS											EFEKT	
Wiedza													
W1	ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki, jej nurtach i systemach pedagogicznych, zorientowaną na zastosowania praktyczne												K_W03
	W1.1	Student wie, że placówki wychowawcze i oświatowe muszą podejmować działania innowacyjne, reagować na zmiany i wychodzić naprzeciw potrzebom swoich wychowanków.											
	W1.2	Student zna różne działania innowacyjne stosowane we współczesnej edukacji oraz wychowaniu (w Polsce i na świecie).											
	W1.3	Student wie, że zadaniem współczesnych placówek wychowawczych i oświatowych jest zadbanie o przygotowanie wychowanków i uczniów do samodzielności poznawczej i egzystencjalnej i inspirowania ich rozwoju.											
Umiejętności													
U1	posiada umiejętność samodzielnego planowania i realizacji oryginalnych i innowacyjnych projektów związanych z wybraną sferą działalności edukacyjnej												K_U1A
	U1.1	Student potrafi tworzyć projekty innowacyjne, które można zastosować w procesie wychowania oraz uczenia, potęgujące ich efektywność.											

U1	U1.2	Student potrafi korzystać z różnych odkryć związanych z funkcjonowaniem człowieka i jego mózgu.		K_U14
	U1.3	Student potrafi poznaną wiedzę (dotyczącą funkcjonowania człowieka i jego mózgu) wykorzystać w konstruowaniu i realizacji różnych innowacyjnych zajęć.		
Kompetencje				
K1	jest przekonany o konieczności i doniosłości zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą; poszukuje optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań pedagogicznych			K_K04
	K1.1	Student potrafi konstruować projekty działań innowacyjnych zwiększających efektywność podejmowanych działań dydaktycznych i wychowawczych.		
	K1.2	Student zna specyfikę funkcjonowania środowiska wychowawczego oraz szkolnego i potrafi podejmować działania innowacyjne, służące korygowaniu różnych nieprawidłowości.		
TREŚCI KSZTAŁCENIA				
TEMAT			15	9
Wykład			15	9
1	Komunikacja i współpraca jako podstawa innowacji pedagogicznych.		2	2
2	Wprowadzenie do problematyki innowacji pedagogicznych - najważniejsze pojęcia, typologia innowacji.		2	1
3	Podstawowe pojęcia istotne dla zrozumienia problematyki innowacji pedagogicznych.		3	2
4	Obowiązujące akty prawne związane z innowatyką w pedagogice.		2	1
5	Kreatywność i twórczość: istota, rola i znaczenie.		2	1
6	Wybrane metody twórczego rozwiązywania problemów.		2	1
7	Szanse i zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu.		2	1
METODY DYDAKTYCZNE				
Przedstawienie informacji, teorii i problemów (z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego), projekcja filmów dydaktycznych, burza mózgów, dyskusja.				
KRYTERIA OCENY				
Wykład				
Przygotowanie programu innowacji pedagogicznej (pracy semestralnej) dotyczącego wybranego przez studenta obszaru działalności pedagogicznej.				
WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ				
KOD	OPIS			EFEKT
Wiedza Wykład				
W1	W1.1	1	praca semestralna	K_W03
		2	aktywność na zajęciach	
	W1.2	1	praca semestralna	
		2	aktywność na zajęciach	
	W1.3	1	praca semestralna	
		2	aktywność na zajęciach	
Umiejętności Wykład				
U1	U1.1	1	praca semestralna	K_U14
		2	aktywność na zajęciach	
	U1.2	1	praca semestralna	
		2	aktywność na zajęciach	
	U1.3	1	praca semestralna	
		2	aktywność na zajęciach	
Kompetencje Wykład				
K1	K1.1	1	praca semestralna	K_K04
	K1.2	1	praca semestralna	

FORMY OCENY

Dla każdego z efektów kształcenia określonego dla przedmiotu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, na ocenę:

2,0	student uzyskuje poniżej 51% maksymalnej liczby punktów	4,0	student uzyskuje od 71% do 80% maksymalnej liczby punktów
3,0	student uzyskuje od 51% do 60% maksymalnej liczby punktów	4,5	student uzyskuje od 81% do 90% maksymalnej liczby punktów
3,5	student uzyskuje od 61% do 70% maksymalnej liczby punktów	5,0	student uzyskuje powyżej 90% maksymalnej liczby punktów

Kryteria oceniania wg skali:

bardzo dobry	bdb	5	zakładane efekty zostały w pełni osiągnięte
dobry plus	db+	4,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z niewielkimi niedociągnięciami
dobry	db	4	zakładane efekty zostały osiągnięte jednak z pewnymi brakami, które można szybko uzupełnić
dostateczny plus	dst+	3,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami, ale dopuszczalnymi na minimalnym wymaganym
dostateczny	dst	3	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami
niedostateczny	ndst	2	zakładane efekty nie zostały uzyskane

NAKŁAD PRACY WŁASNEJ STUDENTA

		Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
		Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	15	9
PW	1	Czytanie wskazanej literatury	15	20
	2	Przygotowanie pracy semestralnej	20	21
		Suma godzin:	50	50
		Punkty ECTS:	2	2

LITERATURA

Podstawowa

1	Dryden G., Vos J., Rewolucja w uczeniu, przeł. B. Józwiak, Poznań 2022.
2	Kotarba-Kańczugowska M., Innowacje pedagogiczne w międzynarodowych raportach edukacyjnych, Warszawa
3	Smak E., Innowatyka w edukacji, Opole 2014.

Uzupełniająca

1	Cudakowska A., Kształtowanie twórczych orientacji życiowych w procesie edukacji, Białystok 2004.
2	Szmidt K.J., Trening kreatywności. Podręcznik dla pedagogów, psychologów i trenerów grupowych, Gliwice 2013.
3	Szuścik U., Raszka R. (red.), Innowacyjność w praktyce pedagogicznej, t. 2: Refleksje pedagogiczne w teorii i praktyce, Katowice 2019.

PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W GŁOGOWIE

INSTYTUT HUMANISTYCZNY

SYLABUS / KARTA PRZEDMIOTU

INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE												
Nazwa przedmiotu (modułu)		Savoir vivre w pracy pedagoga							Kod przedmiotu		F2	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot							Instytut Humanistyczny					
Poziom kształcenia		Studia drugiego stopnia				Profil studiów		praktyczny				
Kierunek studiów		Pedagogika				Specjalność						
Moduł kształcenia		Przedmiotów fakultatywnych				Język wykładowy		polski				
Semestr		IV				Forma zaliczenia		Zaliczenie z oceną				
WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH												
STUDIA STACJONARNE						STUDIA NIESTACJONARNE						
Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium		Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium		
15	ZO4	2				9	ZO4	2				
SUMARYCZNY WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ												
STUDIA STACJONARNE						STUDIA NIESTACJONARNE						
Wykład		15				Wykład		9				
Razem		15				Razem		9				
Praca własna studenta		35				Praca własna studenta		41				
Razem		50				Razem		50				
ECTS		2				ECTS		2				
WYMAGANIA WSTĘPNE												
Świadomość wartości kultury osobistej i kultury słowa.												
CEL PRZEDMIOTU												
Zapoznanie studentów z zasadami savoir-vivre i kształcenie umiejętności stosowania etykiety w pracy pedagoga.												
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU												
KOD		OPIS								EFEKT		
Wiedza												
W1		ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej								K_W16		
W1.1		Zna zasady i normy związane z etyką zawodową.										
Umiejętności												
U1		umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności profesjonalne oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową								K_U10		
U1.1		Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i podejmować działania eksponujące ją w sposób zgodny z zasadami.										
Kompetencje												
K1		jest przekonany o konieczności i doniosłości zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą; poszukuje optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań pedagogicznych								K_K04		
K1.1		Ma świadomość konieczności przestrzegania zasad.										
TREŚCI KSZTAŁCENIA												
TEMAT								15		9		
Wykład								15		9		
1	Savoir-vivre - etymologia, rola i znaczenie.							2		1		

2	Zasady savoir-vivre - dawniej i dziś.	2	2	
3	Bilety wizytowe a wizytówki i e-wizytówki.	2	1	
4	Etykieta kontaktów oficjalnych/zawodowych.	2	1	
5	Savoir-vivre w pracy z osobami z niepełnosprawnością.	2	1	
6	Savoir-vivre a praca z dziećmi i młodzieżą.	2	1	
7	"Pedagoga znajomość życia", czyli poradnik savoir-vivre.	3	2	
METODY DYDAKTYCZNE				
Prezentacje multimedialne, nagrania, literatura przedmiotu.				
KRYTERIA OCENY				
Wykład				
Praca pisemna w twórczej formie (np. opowiadań, które złożą się na mikropowieść dla dzieci).				
WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ				
KOD	OPIS		EFEKT	
		Wiedza	Wykład	
W1	W1.1	1 praca semestralna	K_W16	
		Umiejętności	Wykład	
U1	U1.1	1 praca semestralna	K_U10	
		Kompetencje	Wykład	
K1	K1.1	1 praca semestralna	K_K04	
FORMY OCENY				
Dla każdego z efektów kształcenia określonego dla przedmiotu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, na ocenę:				
2,0	student uzyskuje poniżej 51% maksymalnej liczby punktów	4,0	student uzyskuje od 71% do 80% maksymalnej liczby punktów	
3,0	student uzyskuje od 51% do 60% maksymalnej liczby punktów	4,5	student uzyskuje od 81% do 90% maksymalnej liczby punktów	
3,5	student uzyskuje od 61% do 70% maksymalnej liczby punktów	5,0	student uzyskuje powyżej 90% maksymalnej liczby punktów	
Kryteria oceniania wg skali:				
bardzo dobry	bdb	5	zakładane efekty zostały w pełni osiągnięte	
dobry plus	db+	4,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z niewielkimi niedociągnięciami	
dobry	db	4	zakładane efekty zostały osiągnięte jednak z pewnymi brakami, które można szybko uzupełnić	
dostateczny plus	dst+	3,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami, ale dopuszczalnymi na minimalnym wymaganym	
dostateczny	dst	3	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami	
niedostateczny	ndst	2	zakładane efekty nie zostały uzyskane	
NAKLAD PRACY WŁASNEJ STUDENTA				
		Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
		Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	15	9
PW	1	Przygotowanie do zajęć	10	16
	2	Czytanie wskazanej literatury	10	10
	3	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	15	15
		Suma godzin:	50	50
		Punkty ECTS:	2	2
LITERATURA				
Podstawowa				
1	Zgólkowie H. i T., Językowy savoir-vivre, Poznań 2001.			
2	Rothschild de N., Savoir-vivre XXI wieku, Poznań 2006.			
Uzupełniająca				
1	Leathers D. G., Komunikacja niewerbalna, Warszawa 2009.			

PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W GŁOGOWIE

INSTYTUT HUMANISTYCZNY

SYLABUS / KARTA PRZEDMIOTU

INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE												
Nazwa przedmiotu (modułu)		Multimedia w pracy pedagoga							Kod przedmiotu		F3	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot					Instytut Humanistyczny							
Poziom kształcenia		Studia drugiego stopnia				Profil studiów		praktyczny				
Kierunek studiów		Pedagogika				Specjalność						
Moduł kształcenia		Przedmiotów fakultatywnych				Język wykładowy		polski				
Semestr		IV				Forma zaliczenia		Zaliczenie z oceną				
WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH												
STUDIA STACJONARNE						STUDIA NIESTACJONARNE						
Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium		Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium		
15	ZO4	2				9	ZO4	2				
SUMARYCZNY WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ												
STUDIA STACJONARNE						STUDIA NIESTACJONARNE						
Wykład		15				Wykład		9				
Razem		15				Razem		9				
Praca własna studenta		35				Praca własna studenta		41				
Razem		50				Razem		50				
ECTS		2				ECTS		2				
WYMAGANIA WSTĘPNE												
Ogólna orientacja w tematyce multimediiów oraz umiejętność obsługi programu Office												
CEL PRZEDMIOTU												
Celem przedmiotu jest uświadomienie roli mediów i multimediiów w codziennym funkcjonowaniu człowieka - jego rozwoju i w jego kontaktach interpersonalnych. Student ma poznać związane z tym korzyści i zagrożenia, poznać dostępne programy i narzędzia multimed												
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU												
KOD	OPIS										EFEKT	
Wiedza												
W1	zna terminologię używaną w pedagogice oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych, wraz z kontekstem jej odniesień do praktyki pedagogicznej związanej z wybranymi obszarami praktycznej działalności medialnej i kulturalnej										K_W01	
	W1.1	na terminologię używaną w obszarze zastosowań mediów w edukacji. Student rozumie źródła wiedzy i ich zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych; zna możliwości i ograniczenia wybranych aplikacji komputerowych										
W2	ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki, jej nurtach i systemach pedagogicznych, zorientowaną na zastosowania praktyczne										K_W03	
	W2.1	zna terminologię używaną w pedagogice, pedagogice medialnej oraz w e-learningu i rozumie ich źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.										
Umiejętności												
U1	potrafi sprawnie porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych										K_U03	

U1	U1.1	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej		K_U08	
U2	samodzielnie planuje i realizuje oryginalne i innowacyjne projekty związane z wybraną sferą działalności kulturalnej, medialnej, promocyjno-reklamowej oraz potrafi formułować własne opinie			K_U08	
	U2.1	zna strategię działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów zastosowań praktycznych mediów w procesie edukacyjnym			
Kompetencje					
K1	ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego o wymiar interdyscyplinarny, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób			K_K01	
	K1.1	przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje materiały graficzne, prezentuje je pozostałym uczestnikom grupy			
K2	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z praktyką pedagogiczną, utożsamia się z jej wartościami, celami i zadaniami			K_K03	
	K2.1	wykorzystuje oprogramowanie komputerowe zgodnie z jego przeznaczeniem, potrafi wskazać w właściwy sposób wady i zalety mediów oraz wykorzystuje media w działalności pedagogicznej			
TREŚCI KSZTAŁCENIA					
1	Rodzaje mediów oraz ich wpływ na człowieka. Innowacje, korzyści i zagrożenia.			4	3
2	Charakterystyka kompetencji medialnych. Edukacja medialna w procesie kształcenia.			4	3
3	Multimedia jako narzędzia dydaktyczne - prezentacja programów, a także obszarów wykorzystania nowych mediów w pracy pedagoga, dydaktyka.			4	2
4	Sztuka tworzenia prezentacji.			3	1
METODY DYDAKTYCZNE					
Opracowania, programy komputerowe (np. Powerpoint, canva.com, prezi.com i inne), prezentacje multimedialne.					
KRYTERIA OCENY					
Wykład					
Aktywność, przygotowanie prezentacji multimedialnej na zadany temat					
WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ					
KOD	OPIS			EFEKT	
	Wiedza			Wykład	
W1	W1.1	1	kolokwium ustne	K_W01	
		2	aktywność na zajęciach		
W2	W2.1	1	kolokwium ustne	K_W03	
		2	aktywność na zajęciach		
Umiejętności			Wykład		
U1	U1.1	1	kolokwium ustne	K_U03	
		2	aktywność na zajęciach		
U2	U2.1	1	kolokwium ustne	K_U08	
		2	aktywność na zajęciach		
Kompetencje			Wykład		
K1	K1.1	1	kolokwium ustne	K_K01	
		2	aktywność na zajęciach		
K2	K2.1	1	kolokwium ustne	K_K03	
		2	aktywność na zajęciach		
FORMY OCENY					
Dla każdego z efektów kształcenia określonego dla przedmiotu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, na ocenę:					
2,0	student uzyskuje poniżej 51% maksymalnej liczby punktów		4,0	student uzyskuje od 71% do 80% maksymalnej liczby punktów	
3,0	student uzyskuje od 51% do 60% maksymalnej liczby punktów		4,5	student uzyskuje od 81% do 90% maksymalnej liczby punktów	

3,5	student uzyskuje od 61% do 70% maksymalnej liczby punktów		5,0	student uzyskuje powyżej 90% maksymalnej liczby punktów	
Kryteria oceniania wg skali:					
bardzo dobry	bdb	5	zakładane efekty zostały w pełni osiągnięte		
dobry plus	db+	4,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z niewielkimi niedociągnięciami		
dobry	db	4	zakładane efekty zostały osiągnięte jednak z pewnymi brakami, które można szybko uzupełnić		
dostateczny plus	dst+	3,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami, ale dopuszczalnymi na minimalnym wymaganym		
dostateczny	dst	3	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami		
niedostateczny	ndst	2	zakładane efekty nie zostały uzyskane		
NAKLAD PRACY WŁASNEJ STUDENTA					
		Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
		Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15	9
PW	1	Przygotowanie do zajęć		10	13
	2	Czytanie wskazanej literatury		10	13
	3	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia		15	15
		Suma godzin:		50	50
		Punkty ECTS:		2	2
LITERATURA					
Podstawowa					
1	Huk T., Pedagogika medialna. Aspekty społeczne, kulturowe i edukacyjne, Impuls, Kraków-Katowice 2014.				
2	Roguska A., Media globalne - media lokalne. Zagadnienia z obszaru pedagogiki medialnej i edukacji regionalnej, Impuls, Kraków 2012.				
3	Wolny-Zmorzyński K. (red.), Komunikacja wizualna w prasie i mediach elektronicznych, Poltext, Warszawa 2013.				
Uzupełniająca					
1	Szmigielska B. (red.), Psychologiczne konteksty Internetu, wyd. Wam, Kraków 2009.				

PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W GŁOGOWIE

INSTYTUT HUMANISTYCZNY

SYLABUS / KARTA PRZEDMIOTU

INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu (modułu)	Wolontariat w pracy pedagoga			Kod przedmiotu	F4
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot		Instytut Humanistyczny			
Poziom kształcenia	Studia drugiego stopnia		Profil studiów	praktyczny	
Kierunek studiów	Pedagogika		Specjalność		
Moduł kształcenia	Przedmiotów fakultatywnych		Język wykładowy	polski	
Semestr	IV		Forma zaliczenia	Zaliczenie z oceną	

WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

STUDIA STACJONARNE						STUDIA NIESTACJONARNE					
Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium		Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium	
15	ZO4	2				9	ZO4	2			

SUMARYCZNY WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ

STUDIA STACJONARNE			STUDIA NIESTACJONARNE		
Wykład	15		Wykład	9	
Razem	15		Razem	9	
Praca własna studenta	45		Praca własna studenta	51	
Razem	60		Razem	60	
ECTS	2		ECTS	2	

WYMAGANIA WSTĘPNE

Brak wstępnych wymagań.

CEL PRZEDMIOTU

1. Zapoznanie studenta z wiedzą, dotyczącą: pojęcia, źródeł wolontariatu, jego rodzajów i funkcji, jakie pełni w życiu jednostki i społecznym oraz aspektów prawnych. Wiedza dotycząca, znaczenia wolontariatu w życiu społecznym i jej zastosowanie w praktyce pedagogicznej.
2. Przekazanie studentowi wiedzy, dotyczącej uwarunkowań genetycznych, społecznych, sytuacyjnych, indywidualnych zachowań prospołecznych w świetle różnych teorii naukowych. Zapoznanie z indywidualnymi i społecznymi aspektami pomagania oraz ich konsekwencjami dla funkcjonowania społecznego w odniesieniu do rozwiązań praktycznych.
3. Zapoznanie studenta z istniejącymi formami wolontariatu oraz ze strukturą i funkcjonowaniem organizacji pozarządowych, działających w jego miejscu zamieszkania i w Polsce.
4. Przekazanie studentowi wiedzy oraz nabycie przez niego umiejętności, dotyczących doboru wolontariatu do potrzeb grup wykluczonych i marginalizowanych w lokalnym środowisku, tzw. grup wysokiego ryzyka.
5. Przygotowanie studenta do działań projektujących, organizujących i wspierających wolontariat w lokalnych społecznościach, w celu rozwiązywania złożonych problemów społecznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

KOD	OPIS	EFEKT
Wiedza		
W1	zna terminologię używaną w pedagogice oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych, wraz z kontekstem jej odniesień do praktyki pedagogicznej związanej z wybranymi obszarami praktycznej działalności medialnej i kulturalnej	K_W01
	W1.1 Student wykazuje się znajomością wiedzy, dotyczącej: pojęcia, źródeł wolontariatu, jego rodzajów oraz funkcji, jakie pełni w życiu jednostki i społecznym oraz jej znaczenia i zastosowania w pedagogice i dyscyplinach pokrewnych.	

W2	ma uporządkowaną wiedzę o celach, normach i regułach organizacji i funkcjonowaniu wybranych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i/lub terapeutycznych		K_W10
	W2.1	Student posiada uporządkowaną wiedzę, dotyczącą istniejących form wolontariatu oraz zna strukturę organizacji i funkcjonowania organizacji pozarządowych, działających w jego miejscu jego zamieszkania.	
W3	ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat biologicznych, psychologicznych, społecznych, filozoficznych podstaw kształcenia i wychowania; rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii w odniesieniu do rozwiązań praktycznych		K_W11
	W3.1	Student ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat uwarunkowań genetycznych, społecznych, sytuacyjnych, indywidualnych zachowań prospołecznych w świetle różnych teorii naukowych. Rozumie indywidualne i społeczne aspekty pomagania oraz ich konsekwencje dla funkcjonowania społecznego w odniesieniu do rozwiązań praktycznych.	
Umiejętności			
U1	potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, i terapeutycznych, a także diagnozowania i oddziaływań praktycznych		K_U02
	U1.1	Student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu wolontariatu, w celu diagnozowania zapotrzebowania na wolontariat wśród lokalnej społeczności oraz projektowania nowych aktywności społecznych.	
U2	potrafi prawidłowo obserwować, diagnozować, analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych, racjonalnie oceniać złożone sytuacje edukacyjne, analizować motywy ludzkich zachowań w odniesieniu do obszaru działalności pedagogicznej oraz stawiać proste hipotezy badawcze i je weryfikować		K_U07
	U2.1	Student potrafi prawidłowo obserwować, diagnozować, analizować przyczyny i przebieg procesów, dotyczących marginalizacji i wykluczenia społecznego. Potrafi racjonalnie ocenić sytuację grup wykluczonych/grup wysokiego ryzyka w lokalnej społeczności w korelacji z działalnością wolontariacką, poprzez stawianie hipotez badawczych.	
U3	posiada pogłębione umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i innowacyjne rozwiązywanie złożonych problemów związanych z wybraną sferą działalności edukacyjnej		K_U15
	U3.1	Student posiada pogłębione umiejętności organizacyjne, pozwalające na projektowanie własnych rozwiązań wolontariackich w lokalnym środowisku, w celu rozwiązywania złożonych problemów społecznych.	
Kompetencje			
K1	ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego o wymiar interdyscyplinarny, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób		K_K01
	K1.1	Ma świadomość konieczności aktualizacji nabytej wiedzy oraz umiejętności z zakresu wolontariatu oraz przekazywanie ich innym osobom w celu rozpowszechniania idei wolontariatu.	
K2	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z praktyką pedagogiczną, utożsamia się z jej wartościami, celami i zadaniami		K_K03
	K2.1	Student prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga problemy indywidualne i społeczne oraz utożsamia je z zapotrzebowaniem na wolontariat w lokalnych społecznościach, identyfikując się z celami i funkcjami wolontariatu.	
		potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, odznacza się odpowiedzialnością za przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki	

K3	K3.1	Student potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, jest zainteresowany problemami indywidualnymi i społecznymi oraz sposobami ich rozwiązywania na drodze wolontariatu, odznacza się odpowiedzialnością za przygotowanie do pracy wolontariackiej.	K_K05
-----------	-------------	--	--------------

TREŚCI KSZTAŁCENIA

1	Pojęcie, źródła wolontariatu i jego funkcje.	2	1
2	Zachowania prospołeczne w świetle teorii naukowych. Indywidualne i społeczne aspekty pomagania.	2	1
3	Zapotrzebowanie na pomoc wśród grup wykluczonych i grup wysokiego ryzyka.	2	1
4	Prawne aspekty wolontariatu.	2	1
5	Diagnoza zapotrzebowania na wolontariat w lokalnym środowisku.	2	1
6	Lokalne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z grup wysokiego ryzyka.	2	1
7	Propozycja własnych rozwiązań wolontariackich w lokalnym środowisku.	3	3

METODY DYDAKTYCZNE

Wykład konwersatoryjny, materiały źródłowe, prezentacje multimedialne.

KRYTERIA OCENY

Wykład

Indywidualna praca zaliczeniowa oraz aktywność na zajęciach.

WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

KOD		OPIS		EFEKT
		Wiedza	Wykład	
W1	W1.1	1	praca semestralna	K_W01
		2	aktywność na zajęciach	
W2	W2.1	1	praca semestralna	K_W10
		2	aktywność na zajęciach	
W3	W3.1	1	praca semestralna	K_W11
		2	aktywność na zajęciach	
		Umiejętności	Wykład	
U1	U1.1	1	praca semestralna	K_U02
		2	aktywność na zajęciach	
U2	U2.1	1	praca semestralna	K_U07
		2	aktywność na zajęciach	
U3	U3.1	1	praca semestralna	K_U15
		2	aktywność na zajęciach	
		Kompetencje	Wykład	
K1	K1.1	1	praca semestralna	K_K01
		2	aktywność na zajęciach	
K2	K2.1	1	praca semestralna	K_K03
		2	aktywność na zajęciach	
K3	K3.1	1	praca semestralna	K_K05
		2	aktywność na zajęciach	

FORMY OCENY

Dla każdego z efektów kształcenia określonego dla przedmiotu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, na ocenę:

2,0	student uzyskuje poniżej 51% maksymalnej liczby punktów	4,0	student uzyskuje od 71% do 80% maksymalnej liczby punktów
3,0	student uzyskuje od 51% do 60% maksymalnej liczby punktów	4,5	student uzyskuje od 81% do 90% maksymalnej liczby punktów
3,5	student uzyskuje od 61% do 70% maksymalnej liczby punktów	5,0	student uzyskuje powyżej 90% maksymalnej liczby punktów

Kryteria oceniania wg skali:

bardzo dobry	bdb	5	zakładane efekty zostały w pełni osiągnięte
dobry plus	db+	4,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z niewielkimi niedociągnięciami
dobry	db	4	zakładane efekty zostały osiągnięte jednak z pewnymi brakami, które można szybko uzupełnić
dostateczny plus	dst+	3,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami, ale dopuszczalnymi na minimalnym wymaganym
dostateczny	dst	3	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami

niedostateczny	ndst	2	zakładane efekty nie zostały uzyskane
NAKLAD PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
	Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
	Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15 9
PW	1	Przygotowanie do zajęć	5 6
	2	Czytanie wskazanej literatury	10 15
	3	Przygotowanie pracy semestralnej	30 30
	Suma godzin:		60 60
	Punkty ECTS:		2 2
LITERATURA			
Podstawowa			
1	Górecki M., Idea, instytucjonalizacja i funkcje wolontariatu, wyd. Żak, Warszawa 2013.		
2	Kata J. G., Wolontariat młodzieżowy jako szansa samoaktualizacji, wyd. Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji, Lublin 2016.		
3	Kola A. M., Wasilewska-Ostrowska K. M., Wolontariat szansą rozwoju społecznego. Rekomendacje dla pracy socjalnej, Wyd. Edukacyjne Akapit, Toruń 2012.		
4	Kola A. M., Wolontariat szansą rozwoju społecznego: rekomendacje dla pracy socjalnej, Wyd. Edukacyjne Akapit, Toruń 2012.		
5	Kromolicka B. (red.), Wolontariat w obszarze humanistycznych wyzwań opiekuńczych, Wyd. Edukacyjne Akapit, Toruń 2005.		
6	Kukowska M., Przepis na wolontariat, Wyd. Narodowe Centrum Kultury, Warszawa 2015.		
7	Sokołowska E., Praca charytatywna mężczyzn odbywających karę pozbawienia wolności na terenie Dolnego Śląska – raport z badań, "Resocjalizacja Polska", 2017, nr 14, s. 151-169.		
8	Sokołowska E., Praca charytatywna skazanych na karę pozbawienia wolności, "Resocjalizacja Polska", 2015, nr 9, s. 55-69.		
Uzupełniająca			
1	Hoffman B., Wolontariat jako forma aktywności młodzieży, "Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze", 2013, nr 7, s. 30-34.		
2	Kata G., Wolontariat jako forma działania profilaktycznego, "Remedium", 2010, nr 6, s. 30-31.		
3	Kromolicka B. (red.), Wolontariusz w życiu środowiska lokalnego, Wyd. Edukacyjne Akapit, Szczecin 2003.		

PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W GŁOGOWIE

INSTYTUT HUMANISTYCZNY

SYLABUS / KARTA PRZEDMIOTU

INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE												
Nazwa przedmiotu (modułu)		Uzależnienie od mediów						Kod przedmiotu		F5		
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot						Instytut Humanistyczny						
Poziom kształcenia		Studia drugiego stopnia				Profil studiów		praktyczny				
Kierunek studiów		Pedagogika				Specjalność						
Moduł kształcenia		Przedmiotów fakultatywnych				Język wykładowy		polski				
Semestr		IV				Forma zaliczenia		Zaliczenie z oceną				
WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH												
STUDIA STACJONARNE						STUDIA NIESTACJONARNE						
Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium		Wykład		Ćwiczenia		Laboratorium		
15	ZO4	2				9	ZO4	2				
SUMARYCZNY WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ												
STUDIA STACJONARNE						STUDIA NIESTACJONARNE						
Wykład		15				Wykład		9				
Razem		15				Razem		9				
Praca własna studenta		35				Praca własna studenta		41				
Razem		50				Razem		50				
ECTS		2				ECTS		2				
WYMAGANIA WSTĘPNE												
Podstawy psychologii, refleksyjność, dociekliwość poznawcza.												
CEL PRZEDMIOTU												
Zapoznanie studentów z nowymi formami uzależnień tj od mediów. Określenie mechanizmów uzależnienia, objawów i poszczególnych etapów.												
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU												
KOD	OPIS										EFEKT	
Wiedza												
W1	ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki, jej nurtach i systemach pedagogicznych, zorientowaną na zastosowania praktyczne										K_W03	
	W1.1	Rozpoznaje i stosuje uzyskaną wiedzę w zakresie więzi społecznych w społeczeństwie informacyjnym										
W2	ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, w aspekcie biologicznym, psychologicznym oraz społecznym, w odniesieniu do wybranych obszarów aktywności człowieka										K_W06	
	W2.1	Posiada zasób wiedzy o rozwoju istoty ludzkiej w każdym aspekcie w życiu codziennego i zawodowego										
W3	ma uporządkowaną wiedzę o uczestnikach działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej, pomocowej i terapeutycznej										K_W15	
	W3.1	Zna pojęcia socjologiczne i pedagogiczne niezbędnego w pracy zawodowej pedagoga										
Umiejętności												
U1	potrafi sprawnie porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych										K_U03	
	U1.1	Używa nowoczesnych mediów w pedagogice w kontaktach ze studentami i innymi odbiorcami										

U2	posiada pogłębione umiejętności pracy w zespole w zakresie prowadzenia badań społecznych niezbędnych do opracowania diagnoz pedagogicznych		K_U11	
	U2.1	Wykonuje samodzielnie i w zespole badania społeczne dla diagnoz pedagogicznych		
U3	posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych zakresach i formach, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy oraz o umiejętności nabyte podczas praktyki zawodowej		K_U18	
	U3.1	Stosuje zdobytą wiedzę i wprowadza nowe treści w pracy zawodowej		
Kompetencje				
K1	ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego o wymiar interdyscyplinarny, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób		K_K01	
	K1.1	Pogłębia poziom swojego wykształcenia. Posługuje się zasobem światowej literatury		
K2	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z praktyką pedagogiczną, utożsamia się z jej wartościami, celami i zadaniami		K_K03	
	K2.1	Inicjuje, rozstrzyga dylematy pracy pedagogicznej		
K3	uczestniczy w życiu społecznym i kulturalnym, oraz w opracowywaniu projektów społecznych, ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata		K_K06	
	K3.1	Kreuje potrzebę rozwiązywania problemów społecznych w swoim środowisku		
TREŚCI KSZTAŁCENIA				
1	Pojęcie uzależnienia od mediów.		3	2
2	Mechanizmy psychologiczne zaangażowane w rozwój i utrwalenia uzależnienia.		3	2
3	Kryteria rozpoznawania uzależnienia od mediów.		3	2
4	Skutki uzależnienia od mediów (zdrowotne, społeczne i ekonomiczne)		3	2
5	Terapia i przeciwdziałanie uzależnieniom od mediów		3	1
METODY DYDAKTYCZNE				
Prezentacja wykładowa konwencjonalno - konwersatoryjna, prezentacje multimedialne				
KRYTERIA OCENY				
Wykład				
Średnia ocen z egzaminu pisemnego z treści wykładowych i pracy zaliczeniowej - prezentacji tematycznej (indywidualnej i grupowej)				
WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ				
KOD	OPIS		EFEKT	
		Wiedza	Wykład	
W1	W1.1	1	kolokwium ustne	K_W03
		2	aktywność na zajęciach	
W2	W2.1	1	kolokwium ustne	K_W06
		2	aktywność na zajęciach	
W3	W3.1	1	kolokwium ustne	K_W15
		2	aktywność na zajęciach	
		Umiejętności	Wykład	
U1	U1.1	1	kolokwium ustne	K_U03
		2	aktywność na zajęciach	
U2	U2.1	1	kolokwium ustne	K_U11
		2	aktywność na zajęciach	
U3	U3.1	1	kolokwium ustne	K_U18
		2	aktywność na zajęciach	
		Kompetencje	Wykład	
K1	K1.1	1	kolokwium ustne	K_K01
		2	aktywność na zajęciach	

K2	K2.1	1	kolokwium ustne	K_K03
		2	aktywność na zajęciach	
K3	K3.1	1	kolokwium ustne	K_K06
		2	aktywność na zajęciach	

FORMY OCENY

Dla każdego z efektów kształcenia określonego dla przedmiotu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, na ocenę:

2,0	student uzyskuje poniżej 51% maksymalnej liczby punktów	4,0	student uzyskuje od 71% do 80% maksymalnej liczby punktów
3,0	student uzyskuje od 51% do 60% maksymalnej liczby punktów	4,5	student uzyskuje od 81% do 90% maksymalnej liczby punktów
3,5	student uzyskuje od 61% do 70% maksymalnej liczby punktów	5,0	student uzyskuje powyżej 90% maksymalnej liczby punktów

Kryteria oceniania wg skali:

bardzo dobry	bdb	5	zakładane efekty zostały w pełni osiągnięte
dobry plus	db+	4,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z niewielkimi niedociągnięciami
dobry	db	4	zakładane efekty zostały osiągnięte jednak z pewnymi brakami, które można szybko uzupełnić
dostateczny plus	dst+	3,5	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami, ale dopuszczalnymi na minimalnym wymaganym
dostateczny	dst	3	zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami
niedostateczny	ndst	2	zakładane efekty nie zostały uzyskane

NAKLAD PRACY WŁASNEJ STUDENTA

		Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
		Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	15	9
Praca własna	1	Przygotowanie do zajęć	5	10
	2	Czytanie wskazanej literatury	10	11
	3	Przygotowanie pracy semestralnej	10	10
	4	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	10	10
		Suma godzin:	50	50
		Punkty ECTS:	2	2

LITERATURA

Podstawowa

1	Chocholska P., Osipczuk M., Uzależnienie od komputera i Internetu u dzieci i młodzieży, Warszawa 2009.
2	Mastalerz E. i inni, (red.), Cyberuzależnieni@: przeciwdziałanie uzależnieniom od komputera i Internetu : publikacja pokonferencyjna, Kraków 2007.
3	Romański R., Problem uzależnienia od Internetu, "Remedium", 2017 12 (294), s. 5-7.

Uzupełniająca

1	Lepa A., Zapobieganie uzależnieniu od mediów, w: Niewiadomska I., Kalinowski M. (red.), Wezwanie do działania: zasoby społeczne w profilaktyce zachowań destrukcyjnych, Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 2010.
2	Wąsik I., Na wirtualnym głodzie, "Charaktery", 2019, 11, s. 56-61.